

**Föreskrifter om ändring i Statens jordbruksverks
föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering m.m. av
utsädespotatis;**

SJVFS 2016:32

Utkom från trycket
den 2 december 2016
Omtryck

beslutade den 1 december 2016.

Statens jordbruksverk föreskriver¹, med stöd av 13 §§ utsädesförordningen (2000:1330), att bilaga 6 till verkets föreskrifter (SJVFS 1995:90) om certifiering m.m. av utsädespotatis² ska ha följande lydelse.

Författningen kommer därför att ha följande lydelse från och med den dag då denna författning träder i kraft.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING	SIDA
Grundläggande bestämmelser	2
Definitioner	2
Registrering	3
Anmälan om utsädesodling	3
Frihet från växtskadegörare	4
Utgångsmaterial och klasser av utsädespotatis	5
Regler som gäller för odling av utsäde	5
Fältbesiktning av utsädesodling	7
Virustest	8
Lagring	9
Knölkvalitetskontroll	10
Förpackning, märkning och försegling	11
Särskilda krav för utsäde av genetiskt modifierade sorter	11
Särskilda krav för utsäde av ännu icke godkända sorter	12
Undantag för produktion av utsäde av bevarandesorter av potatis	12
Särskilda krav för odling av stamutsäde i laboratorium och växthus eller odlingsrum	12
Utsädespotatis från tredje land	13
Övriga bestämmelser	13
Bilaga 1 - <i>har upphävts genom (SJVFS 2015:39)</i>	15
Bilaga 2 - Fältbesiktning och virustest	16
Bilaga 3 - <i>har upphävts genom (SJVFS 2010:5)</i>	17
Bilaga 4 - Kvalitetskrav vid kontroll	18
Bilaga 5 - <i>har upphävts genom (SJVFS 2015:39)</i>	19

¹ Se kommissionens genomförandedirektiv 2016/317/EU av den 3 mars 2016 om ändring av rådets direktiv 66/401/EEG, 66/402/EEG, 2002/54/EG, 2002/55/EG, 2002/56/EG och 2002/57/EG vad gäller den officiella etiketten på utsädesförpackningar (EGT L 60, 5.3.2016, s 72, Celex 32016L0317).

² Författningen senast omtryckt SJVFS 2015:39.

Bilaga 6 - Märkningskrav	20
Bilaga 7 - har upphävts genom (SJVFS 2015:39)	22

Grundläggande bestämmelser

1 § Grundläggande bestämmelser om certifiering av utsäde finns i utsädeslagen (1976:298) och i utsädesförordningen (2000:1330). Grundläggande bestämmelser om frihet från allvarliga växtskadegörare m.m. finns i växtskyddslagen (1972:318) och i förordningen (2006:817) om växtskydd m.m. (SJVFS 2014:23).

Definitioner

2 §³ De termer och begrepp som används i växtskyddslagen (1972:318), utsädeslagen (1976:298) och 13 kap. miljöbalken (1998:808) har samma betydelse i dessa föreskrifter.

I dessa föreskrifter avses med

basutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde i klass S eller SE enligt 10 a §. Utsädet är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av certifikatutsäde,

bevarandesort: en lantsort eller en annan sort, som även kan vara förädlad, som är naturligt anpassad till de lokala och regionala betingelserna i Sverige och som hotas av genetisk utarmning,

brukningsenhet: företag bestående av en eller flera registerfastigheter eller delar av sådana med gemensam användning av maskiner och annan utrustning för produktion av potatis,

certifieringsnummer: ett unikt och spårbart nummer som Jordbruksverket tilldelar varje enskilt utsädesparti, även kallat SWE-nummer,

certifikatutsäde: kategori av utsädespotatis som är grundat på stamutsäde eller basutsäde. Utsädet är avsett för produktion av annan potatis än utsädespotatis, enligt 10 a §,

eget utsäde: utsäde från vid fältbesiktning godkänd odling till vilken utsädet härstammar från certifierat utsäde eller från eget stamutsäde. Utsädet ska ha odlats, lagrats och sorterats på egen eller arrenderad brukningsenhet samt vara avsett för odling på samma brukningsenhet,

fält: det sammanhängande markområde på vilket en enda jordbrukare odlar en enda gröda,

kategori av utsädespotatis: stamutsäde, basutsäde och certifikatutsäde,

klasser: en underkategori av utsädespotatis med särskilda krav för sundhet och kvalitet som är likvärdiga i hela unionen,

klonplantor: plantor uppväxande från en och samma meristemplanta,

meristem: tillväxtpunkt i skottspets med ett eller ett par bladanlag,

meristemklon: samtliga sticklingar eller plantor, som genom vegetativ förökning härstammar från ett och samma meristem,

meristemplanta: planta uppväxande från meristem på sterilt substrat,

mikroförökning: metod för att snabbt reproducera växtmaterial i syfte att producera ett stort antal växter genom *in vitro*-odling av vegetativa knoppar eller meristem från en växt,

³ Ändringen innebär bland annat att definitionen av gemenskapsklasser tas bort.

moderknöl: knöl från vilken meristem tas,

moderplanta: planta utvecklad från rörstickling och odlad i substrat fritt från sjukdomsalstrare,

rörstickling: på konstgjort substrat rotad stickling från meristemplanta,

skyddad zon: ett område inom EU som av Europeiska gemenskapen (EG) har erkänts antingen vara fritt från en viss växtskadegörare eller att skadegöraren är under effektiv bekämpning,

stamutsäde: kategori av utsädespotatis som är uppdraget från meristem och producerat enligt kraven i dessa föreskrifter eller annat utsäde som uppfyller motsvarande sundhets- och kvalitetskrav och som av Statens jordbruksverk godkänts som stamutsäde, enligt 10 a §. Utsädet är i huvudsak avsett som utgångsmaterial för produktion av basutsäde,

unionsklasser: se klasser,

utsädesodling: odling baserad på certifierat utsäde eller på eget utsäde och som anmälts till fältbesiktning,

utsädesparti: ”ett parti av utsädespotatis”, en avgränsad mängd potatis som härstammar från en odling som har ett unikt referensnummer, är av samma sort samt inte varierar överdrivet i sammansättning och utseende utan är tillräckligt homogent,

utsädespotatis: vegetativt förökningsmaterial av *Solanum tuberosum* L. (potatis) som uppfyller fastställda krav på härstamning, kvalitet, produktionsbetingelser och sundhet,

växtpass: officiell märkning, utformad enligt bilaga 6, som visar att föreskrivna sundhets- och kvalitetskrav vid förflyttning av växter inom EU är uppfyllda samt,

ännu icke godkänd sort: en sort som inte finns på EU:s gemensamma sortlista och för vilken det lämnats in en ansökan till Jordbruksverket om intagning i den svenska sortlistan. (SJVFS 2015:39).

Registrering

3 § Odlare eller företag som avser att odla eller producera utsädespotatis eller att ändra sina bruknings- eller produktionsförhållanden ska registrera sin verksamhet hos Jordbruksverket enligt 3 § verkets föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare. (SJVFS 2015:39).

Anmälan om utsädesodling

4 § Den som avser att påbörja produktion av nytt stamutsäde i fält ska skriftligen anmäla detta till Jordbruksverket senast den 1 juli det år första urval för stamutsädesproduktion ska ske. (SJVFS 2015:39).

5 § Den som avser att odla utsädespotatis ska skriftligen anmäla sin planerade utsädesodling till Jordbruksverket. Anmälan ska ha kommit in till Jordbruksverket senast den 20 maj det år odlingen sker. För verksamheter som bedrivs i Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens eller Norrbottens län ska anmälan dock ha kommit in senast den 1 juni det år odlingen sker. Anmälan ska innehålla sådana uppgifter att samtliga potatisodlingar som förekommer på brukningsenheten kan identifieras på en blockkarta. (SJVFS 2015:39).

Frihet från växtskadegörare

6 § Vid odling och produktion av utsädespotatis gäller följande krav. När inga specifika kategorier anges gäller kraven för stam-, bas- och certifikatutsäde.

Följande växtskadegörare får inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet.

1. Ljus ringröta, *Clavibacter michiganensis* (Smith) Davis et al. *ssp sepedonicus* (Spieckermann et Kotthoff) Davis et al.
2. Mörk ringröta, *Ralstonia solanacearum* (Smith.) Yabuuchi et al.
3. Potatiskräfta, *Synchytrium endobioticum* (Schilbersky) Percival.
4. Rotgallnematod, *Meloidogyne chitwoodi* Golden, O'Bannon, Santo & Finley.
5. Koloradoskalbagge, *Leptinotarsa decemlineata* Say.
6. Bronsfläckvirus, *Tomato spotted wilt tospo virus*.

Följande växtskadegörare får vid produktion av kategorierna stam- eller basutsäde inte förekomma på brukningsenheten eller i utsädespartiet. De får vid produktion av certifikatutsäde inte förekomma på det odlade fältet eller i utsädespartiet.

1. Vit potatiscystnematod, *Globodera pallida* (Stone) Behrens.
2. Gul potatiscystnematod, *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens.

På det odlade fältet eller i utsädespartiet får inte växtskadegöraren potatisrötnematod, *Ditylenchus destructor* Thorne, förekomma.

På fält för utsädespartier som ska certifieras för saluföring till område som är skyddad zon för växtskadegöraren rhizomania, *Beet necrotic yellow vein beny virus*, får inte den växtskadegöraren förekomma. (SJVFS 2015:39).

7 § Därutöver gäller att utsädespotatis inte får odlas på brukningsenhet som är förklarad smittad av potatiskräfta, eller som är belägen inom riskområde med avseende på potatiskräfta. Utsädesodling får påbörjas tidigast fem år efter det att smittförklaringen har upphävts.

På brukningsenhet där någon av övriga växtskadegörare angivna i 6 § har konstaterats, får utsädespotatis odlas endast om sanering har genomförts enligt Jordbruksverkets anvisningar. (SJVFS 2015:39).

8 § *har upphävts genom (SJVFS 2007:55).*

9 § Fält där utsädesodling planeras ska före varje odlingssäsong undersökas för att utesluta förekomst av potatiscystnematoder. Anmälan för provtagning av fält ska skriftligen göras till Jordbruksverket. Provtagning ska göras av Jordbruksverket under perioden mellan den senaste skörden på fältet och sättnings av utsädespotatis eller plantering av andra värdväxter för potatiscystnematoder.

Provtagningen enligt första stycket behöver inte göras om det finns skriftlig dokumentation som visar att potatiscystnematoder inte har påträffats vid tidigare provtagning utförd av Jordbruksverket och att potatis eller plantor av andra värdväxter för potatiscystnematoder inte har förekommit vid provtagningen och inte har odlats därefter. (SJVFS 2015:39).

10 § För att få återuppta produktion av stam- eller basutsäde då potatiscystnematoder påträffats måste alla fält som ingår i brukningsenhetens växtföljd för potatisproduktion vara konstaterat fria från potatiscystnematoder genom provtagning av

Jordbruksverket. Vid produktion av certifikatutsäde gäller emellertid kraven bara för det fält som är avsett för utsädesproduktionen. (*SJVFS 2015:39*).

Utgångsmaterial och klasser av utsädespotatis

10 a § Utsädespotatis kan certifieras i någon av följande kategorier och klasser.

1. stamutsäde:

- a) PBTC, första knölgeneration producerad genom mikroförökning
- b) PB1, högst första fältgenerationen
- c) PB2, högst andra fältgenerationen
- d) PB3, högst tredje fältgenerationen
- e) PB4, högst fjärde fältgenerationen

2. basutsäde:

- a) S, högst femte fältgenerationen
- b) SE, högst sjätte fältgenerationen
- c) E, högst sjunde fältgenerationen

3. certifikatutsäde:

- a) A, högst åttonde fältgenerationen
- b) B, högst nionde fältgenerationen

Jordbruksverket kan dessutom medge certifiering i en klass med mindre strikta krav vid brist på basutsäde och certifikatutsäde inom EU. (*SJVFS 2015:39*).

11 § Vid produktion av nytt stamutsäde i fält ska utgångsmaterialet tas från sorttypiska, friska plantor av högsta möjliga kvalitet. (*SJVFS 2015:39*).

12 § Stamutsäde kan bestå av utsädesparti i unionsklasserna, eller utsädesparti som uppfyller motsvarande sundhets- och kvalitetskrav och som antingen är infört från annat land inom Europeiska unionen (EU) eller från Schweiz. Jordbruksverket kan godkänna sådana utsädespartier som stamutsäde efter ansökan för varje enskilt utsädesparti. Den som vill få ett sådant godkännande ska ansöka för varje enskilt utsädesparti och styrka att det aktuella utsädespartiet uppfyller de sundhets- och kvalitetskrav för stamutsäde som anges i dessa föreskrifter. Ansökan måste ha kommit in till Jordbruksverket senast den 20 maj det år odling av utsädespartiet sker. (*SJVFS 2015:39*).

13 § Bas- och certifikatutsädesodling ska grundas på

1. certifierat utsäde av som lägst närmast högre klass, eller
2. eget utsäde som godkänts vid fältbesiktning, enligt 22-24 §§, i som lägst närmast högre klass. (*SJVFS 2010:5*).

Regler som gäller för odling av utsäde

14 § Olika kloner av stamutsäde ska vara åtskilda så att de inte vidrör varandra.

SJVFS 2016:32

14 a § För stamutsäde i klass PBTC gäller utöver de krav som i övrigt framgår av dessa föreskrifter följande.

1. Växterna, inklusive knölar, ska framställas genom mikroförökning
2. Växterna, inklusive knölar, ska framställas i en skyddad anläggning och i ett odlingssubstrat som är fritt från skadegörare.
3. Knölar får endast uppförökas en generation. (2015:39).

15 § Stamutsädesodling i klasserna PB1-PB3 ska ha ett avstånd av minst 50 meter i förhållande till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än stam- och basutsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling planerad för klass PB1, PB2, PB3 och PB4. (SJVFS 2015:39).

16 § Stamutsädesodling i klass PB4 ska ha ett avstånd av minst 25 meter till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling planerad för lägst klass PB1-PB4, S och SE. (SJVFS 2015:39).

17 § Basutsädesodling ska ha ett avstånd av minst 25 meter till

1. växthus,
2. lagerhus för annan potatis än utsäde, eller
3. annan odling av potatis förutom utsädesodling grundad på stamutsäde eller basutsäde. (SJVFS 2014:23).

18 § Certifikatutsädesodling ska ligga minst 10 meter från potatisodling som inte är utsädesodling.

19 § Utöver vad som anges i 15 - 18 §§ gäller att utsädesodlingar ska läggas ut åtskilda med minst 1,5 meter mellan odlingar av olika partier.

Utsäde av flera sorter får odlas på samma brukningsenhet. Utsädesodling för planerad certifiering får endast odlas på en och samma brukningsenhet i olika klasser om det sker i följande kombinationer

1. PB1, PB2, PB3, PB4, S, SE, E, A och B eller,
2. A, B och annan potatisodling än utsädesodling.

På brukningsenheter med planerad certifiering i klass PB1, PB2, PB3, PB4, S, SE eller E får inga andra potatisodlingar, utöver utsädesodlingar, förekomma.

På brukningsenheter med planerad certifiering i klass A eller B får den potatisodling på brukningsenheten som inte är utsädesodling, endast baseras på certifierat utsäde eller på eget utsäde som vid föregående års fältbesiktning godkänts i lägst klass A eller B. (SJVFS 2015:39).

20 § Odling av stamutsäde i klass PB1, PB2 eller PB3 får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående fyra åren.

Odling av stamutsäde i klass PB4 samt bas- och certifikatutsäde får inte förläggas till areal där potatis har odlats under något av de närmast föregående tre åren.

I Västernorrlands, Jämtlands, Västerbottens och Norrbottens län är det tillåtet med odling av bas- och certifikatutsäde under två år av sex. Om potatis har odlats på skiftet

under de föregående två åren ska Jordbruksverket ha godkänt den tidigare odlingen i lägst samma klass vid fältbesiktning som den planerade odlingen och den tidigare odlingen ska ha varit av samma sort som den planerade odlingen. (*SJVFS 2015:39*).

21 § Maskiner och redskap som används till sättnings-, plöjnings- eller annan jordbearbetning samt upptagning av utsädespotatis, ska noggrant rengöras och desinficeras före odlingssäsongens början. Odlaren ska skriftligen dokumentera att rengöring och desinficering av maskiner och redskap har gjorts. Dokumentationen ska sparas i minst två år.

Maskiner och redskap som används till sättnings-, plöjnings- eller annan jordbearbetning samt upptagning av utsädespotatis på en brukningsenhet där klasserna PB1, PB2, PB3, PB4, S och SE odlas får användas i odling på annan brukningsenhet endast om odlingen är en utsädesodling med samma kombination av klasser. Dessutom ska maskiner samt redskap dessförinnan och därefter noggrant rengöras och desinficeras.

Maskiner och redskap som används till sättnings-, plöjnings- eller annan jordbearbetning samt upptagning vid odling av utsädespotatis på en brukningsenhet där klasserna SE, E, A och B odlas får användas i odling på annan brukningsenhet endast om odlingen är en utsädesodling med samma kombination av klasser. Dessutom ska maskiner och redskap dessförinnan och därefter noggrant rengöras och desinficeras.

Maskiner och redskap som används vid odling av annan potatis än de som vid fältbesiktning har blivit godkänd som utsädesodling, får användas vid odling av certifikatutsäde endast om de dessförinnan och därefter noggrant har blivit rengjorda och desinficerade. (*SJVFS 2015:39*).

Fältbesiktning av utsädesodling

22 § Innan en certifiering kan ske ska Jordbruksverket göra en besiktning av utsädesodlingen. Kraven för godkänd besiktning finns i bilaga 2. Besiktningen ska göras innan blastdödningen påbörjas. Odlingen får inte vara så ogräsbemängd eller skadad av andra orsaker att Jordbruksverket inte kan bedöma odlingens kvalitet. För att kunna säkerställa att kvalitetskraven i bilaga 2 uppfylls vid besiktningen får ytterligare besiktningar ske. (*2015:39*).

23 § Vid fältbesiktning av stamutsädesodling krävs att den är sorttypisk och i övrigt uppfyller kraven i bilaga 2. Beståndet får inte utan godtagbar anledning vara luckigt eller har rensats på grund av stjälbakterios. (*SJVFS 2015:39*).

24 § I bas- och certifikatutsädesodling får plantor av främmande sort samt sjuka plantor rensas bort innan fältbesiktningen. Detta ska göras så tidigt som möjligt genom uppgrävning. Såväl blast som knölar ska uppsamlas och bortföras från odlingen. Orsaken och omfattningen av det som utrensas ska finnas dokumenterad vid fältbesiktningstillfället. (*SJVFS 2015:39*).

24 a § Fältbesiktning av sådant certifikatutsäde som ett företag tillhandahåller sina avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivs i 22 §§, utföras av person som Jordbruksverket har auktoriserat för detta ändamål.

SJVFS 2016:32

Fältbesiktning av stamutsädesodling från vilken hela skörden levereras till företagets avtalsbundna odlare får, utan hinder av vad som föreskrivits i 22 §, utföras av person som Jordbruksverket har auktoriserat för detta ändamål.

Resultaten från fältbesiktningar enligt första och andra stycket ska omgående skickas till Jordbruksverket. Odlingen kontrolleras genom stickprov av Jordbruksverket i den omfattning Jordbruksverket beslutar. (SJVFS 2015:39).

24 b § För att bli auktoriserad enligt 24 a § första och andra stycket krävs genomgången och godkänd kurs i fältbesiktning som ges av Jordbruksverket. Jordbruksverket ger auktorisation för en period av tre år och under förutsättning att personen årligen utför fältbesiktning. För fortsatt auktorisation krävs därefter genomgången och godkänd repetitionskurs vart tredje år. (SJVFS 2015:39).

Virustest

25 § Innan certifiering får ske ska utsädet undersökas i särskilt virustest.

Om produktionen skett i Västerbottens eller Norrbottens län, krävs dock inte virustest för certifiering av

1. de sorter som Jordbruksverket meddelar i särskilt beslut och som publiceras på Jordbruksverkets hemsida, www.jordbruksverket.se,
2. stamutsäde som producerats och ska odlas vidare inom samma kontraktbundna utsädesproduktion,
3. stamutsäde som är avsett för egen produktion, eller
4. kontraktbunden produktion av basutsäde av klasserna S och SE då utsädet återtas av den odlare som producerar utsädet.

Om Jordbruksverket utifrån resultatet av fältbesiktningen bedömer att virusspridningen varit obetydlig kan Jordbruksverket i det särskilda fallet besluta att virustest inte behöver göras. (SJVFS 2015:39).

25 a § Provtagningar för virustest görs av Jordbruksverket. Knölarna i provet ska väljas ut slumpmässigt från skörden enligt punkterna 1-3 nedan. Odlaren kan dock i vissa situationer ta ut en bulklåda inför provtagningen enligt 25 b §. Analysen ska genomföras i Jordbruksverkets regi. Undersökningen ska omfatta

1. för stamutsäde och basutsäde i klasserna S och SE minst 300 knölar per 5 hektar odling,
2. för basutsäde klass E minst 200 knölar per 5 hektar odling, och
3. för certifikatutsäde minst 100 knölar per 10 hektar odling. (SJVFS 2015:39).

25 b § Odlaren får ta ut en bulklåda med knölar inför undersökning av virus. Bulklådan ska hållas åtskild från annan utsädespotatis. Ansvarig provtagare väljer dock om provet ska tas från bulklåda eller från lagret.

Övriga krav som gäller för bulklåda är följande

1. Odlaren ska ta kontakt med ansvarig provtagare för att samråda i god tid innan skörd och inlagring startar för planering av provtagning.
2. Provet ska tas ut kontinuerligt, antingen vid skördetillfället, ur lådorna på vagn inför intransport till det egna lagret, eller vid avlastarbordet.
3. Provet ska innehålla 2000 - 3000 knölar.
4. Provet ska lagras i en låda märkt med fältbesiktningsnummer och potatissort. (SJVFS 2015:39).

25 c § Om provresultatet för certifikatutsäde är högre än 6 % för klass A och högre än 7 % för klass B ska ett nytt prov tas ut och testas.

Den högsta tillåtna andelen knölar med virus för godkännande i de olika utsädesklasserna anges av bilaga 2. (SJVFS 2015:39).

Lagring

26 § Lager- och sorteringslokaler samt därtill hörande lagrings- och sorteringsanordningar som används för utsädespotatis ska vara godkända av Jordbruksverket.

Lager, sorteringslokaler och lådor ska inför varje säsong vara noggrant rengjorda och desinficerade senast till fältbesiktningen. Odlaren eller en ansvarig lagerhållare (om flera brukningsenheter använder samma lager- och sorteringslokaler) ska skriftligen dokumentera när lager- och sorteringslokaler samt lagrings- och sorteringsanordningar har rengjorts och desinficerats. Dokumentationen ska sparas i minst två år. (SJVFS 2015:39).

27 § För lagring av skörd som är avsedd för certifiering gäller följande.

Skörden ska lagras och sorteras i ett av Jordbruksverket godkänt lagerhus. Om lagerhuset används av flera brukningsenheter för lagring ska den ansvariga lagerhållaren ansvara för särhållningen av utsädespartier. Om olika utsädespartier lagras i samma lokal så ska de förvaras åtskilda. Varje parti ska vara märkt med årets fältbesiktningsnummer och i förekommande fall klonnummer. Lagerlokaler får endast användas gemensamt för skörd från odling som vid fältbesiktning godkänts i olika klasser enligt följande:

1. klasserna PB1, PB2, PB3, PB4, S, SE, E, A och B, eller
2. klasserna A och B och annan potatisodling än utsädesodling.

Om sorteringsanordningar används av flera brukningsenheter ska ansvarig lagerhållare ansvara att sorteringsanordningar rengörs och desinficeras mellan sorteringen av utsädespartier från olika brukningsenheter.

Lagring av klasserna A och B och annan potatisodling än utsädesodling får endast baseras på certifierat utsäde eller på eget utsäde som vid föregående års fältbesiktning godkänts i lägst klass A eller B.

Skörd från utsädesodling som vid fältbesiktning underkänts för certifiering, av annan orsak än förekomst av stjälkbakterios eller potatiscystnematoder, får dock lagras och hanteras enligt andra stycket.

Om lagring förekommer utanför brukningsenheten ska märkning enligt 35 § av partiet ske innan utsädet lämnar odlarens brukningsenhet. (2015:39).

27 a § Lådor och övrig utrustning får endast användas inom samma brukningsenhet och från odling som vid fältbesiktning godkänts i olika klasser enligt följande:

1. klasserna PB1, PB2, PB3, PB4, S, SE, E, A och B, eller
2. klasserna A och B och annan potatisodling än utsädesodling. (SJVFS 2015:39).

28 § *har upphävts genom (SJVFS 2015:39).*

Knolkvalitetskontroll

29 § Utsädespotatis ska vid saluföringen ha en minsta storlek så att knölna inte kan passera genom ett såll med kvadratiska maskor med sidan 25 mm.

Skillnaden mellan övre och nedre gräns för storlek av potatisknölar i ett parti av utsädespotatis får inte överstiga 25 mm.

För potatisknölar som är för stora för att passera ett såll med kvadratiska maskor med sidan 35 mm ska gränserna för största och minsta storlek av potatisknölar i ett parti av utsädespotatis anges i intervall av 5 mm.

Kraven i första och andra stycket gäller inte klasserna PBTC och PB. (SJVFS 2015:39).

30 § Utsädespartiet får inte vara frostskadat eller fuktigt. Om Jordbruksverket misstänker att ett utsädesparti kan vara frostskadat eller om det föreligger risk för kraftiga angrepp av Phoma- eller Fusariumröta i partiet, kan Jordbruksverket skjuta fram knolkvalitetskontrollen högst två veckor. (SJVFS 2015:39).

31 § *har upphävts genom (SJVFS 1997:5).*

32 § *har upphävts genom (SJVFS 2015:39).*

33 § För att bli certifierat ska utsädespartiet uppfylla de kvalitetskrav i övrigt som anges i bilaga 4. Överensstämmelse med dessa krav ska kontrolleras av Jordbruksverket.

Om Jordbruksverket vid sin besiktning misstänker att kraven inte uppfylls, ska kontrollanalys genomföras. Vid kontrollanalys undersöks för klass S, SE och E 200 knölar per 5 000 kg och för klass A/B 200 knölar per 10 000 kg. Jordbruksverket har rätt att göra ombesiktning av ett tidigare besiktigt parti respektive att göra ytterligare kontrollanalyser.

Partier som vid sådan kontrollanalys inte uppfyller de krav som anges i bilaga 4 får omsorteras och därefter återigen genomgå kontroll av Jordbruksverket. Partier som kasserats p.g.a. rötor eller partier som av andra orsaker inte är lämpliga som utsäde får inte certifieras. (SJVFS 2010:5).

33 a § För certifiering av stamutsäde i klass PBTC gäller att utsädespartiet ska vara fritt från följande

- a. virus
- b. röta,
- c. lackskorv,
- e. vanlig skorv och
- f. pulverskorv.

Knölna i partiet får inte heller vara överdrivet skrumpna på grund av uttorkning eller ha yttre skador, inklusive missbildningar.

Jordbruksverket kontrollerar att utsädespartiet uppfyller dessa krav. (SJVFS 2015:39).

Förpackning, märkning och försegling

34 § Säckar, storsäckar och kartonger som används för att förvara certifierad utsädespotatis ska vara nya. Begagnade lådor och lastpallar samt transportmedel ska vara noggrant rengjorda och desinficerade inför varje odlingsäsong.

Förpackningar av certifierad utsädespotatis ska vara förslutna och förseglas under Jordbruksverkets kontroll. Förpackningarna ska vara förslutna på ett sådant sätt att de inte kan öppnas utan att skada förslutningen.

Trots kraven i andra stycket får certifierad utsädespotatis som är avsedd för odlare inom kontraktbunden produktion förvaras i förpackningar som inte är förslutna. (*SJVFS 2015:39*).

34 a § Förpackningar med certifierad utsädespotatis får endast packas om, märkas om och återförseglas under Jordbruksverkets kontroll. Om en förpackning återförseglas ska datum för detta samt att det skett under Jordbruksverkets kontroll framgå av växtpasset. (*SJVFS 2015:39*).

34 b § På förpackningen ska anges storleksintervall enligt 29 §. För potatispartier där minsta storleken på potatisknölar är 35 mm ska storleksintervallet anges i intervall av 5 mm. (*SJVFS 2015:39*).

35 § Förpackningar av certifierad utsädespotatis ska vara märkta med växtpass, som uppfyller kraven i bilaga 6.

Växtpass för förpackningar av certifierad utsädespotatis som medgetts undantag från EU:s regler enligt artikel 22 i rådets direktiv 2002/56/EG⁴, ska innehålla en text som tydligt anger att utsädet uppfyller mindre strikta krav.

Märkningen ska utföras under Jordbruksverkets kontroll och utgör ett bevis på att utsädet är certifierat. Texten på växtpasset ska vara tydligt läsbar, utan rättningar och med outplånlig skrift. Växtpasset ska vara av självhäftande eller rivbeständigt material, placerad på förpackningen eller fäst under plomb på sådant sätt att det inte kan avlägsnas utan åverkan på underlaget eller märkningen. (*SJVFS 2007:55*).

Särskilda krav för utsäde av genetiskt modifierade sorter

35 a § Utöver kraven i dessa föreskrifter får utsäde som är av en sort som är genetiskt modifierad endast saluföras om ett tillstånd till utsläppande på marknaden finns enligt 13 kap. 12 § miljöbalken (1998:808) eller om ett godkännande för utsläppande på marknaden finns som uppfyller kraven om ömsesidigt erkännande enligt 3 kap. 43 § förordningen (2002:1086) om utsättning av genetiskt modifierade organismer i miljön.

Av märkningen på förpackningen samt av alla dokument, officiella eller andra, som fästs på, eller åtföljer utsädespartiet ska det framgå att sorten är genetiskt modifierad enligt kraven i bilaga 6. (*SJVFS 2015:39*).

⁴ Rådets direktiv 2002/56/EG av den 13 juni 2002 om saluföring av utsädespotatis (EGT L 193, 20.7.2002, s. 60, Celex 32002L0056) senast ändrat genom kommissionens genomförandedirektiv 2013/63/EU av den 17 december 2013 om ändring av bilagorna I och II till rådets direktiv 2002/56/EG vad gäller de minimikrav som ska uppfyllas av utsädespotatis och partier av utsädespotatis (EGT L 341, 18.12.2013 s. 52, Celex 32013L0063).

Särskilda krav för utsäde av ännu icke godkända sorter

35 b § Saluföring av utsäde av en ännu icke godkänd sort får ske i enlighet med kommissionens beslut 2004/842/EG⁵.

Ansökan om att få sälja utsädespotatis från försöksodling i fältmässig skala ska skickas till Jordbruksverket av den som har lämnat in ansökan om sortgodkännande eller en representant för denne. Ansökan ska innehålla följande uppgifter

1. planerade försöksodlingar,
2. uppgift om sorten ska provas enbart i Sverige. Om utsädet avses saluföras även till andra medlemsstater ska dessa anges,
3. sortbeskrivning samt
4. information om hur sorten upprätthålls. (*SJVFS 2005:81*).

35 c § Utsädet ska uppfylla kraven i dessa föreskrifter för certifiering i lägst klass B. Kraven på märkning framgår av bilaga 6 punkterna C och D. (*SJVFS 2010:5*).

Undantag för produktion av utsäde av bevarandesorter av potatis

35 d § Saluföring av utsädespotatis av bevarandesorter får ske utan att partiet är certifierat. Det framgår av 10 § Statens jordbruksverks föreskrifter (*SJVFS 2009:66*) om godkännande av bevarandesorter av lantbruksväxter och om produktion och saluföring av sådana sorter. (*SJVFS 2015:39*).

36 § *har upphävts genom (SJVFS 2015:39).*

Särskilda krav för odling av stamutsäde i laboratorium och växthus eller odlingsrum

37 § Den som avser att producera stamutsäde ska ha tillgång till växtpatologisk expertis samt produktions- och lagringslokal som uppfyller kraven i paragraferna 38-41. (*SJVFS 2014:23*).

38 § För att undvika infektion av växtmaterialet vid laboratoriearbete och vid odling av meristemplantor, rörsticklingar och moderplantor ska erforderlig försiktighet och största möjliga hygien iakttas. En kultur som visar sig vara förorenad av svamp eller bakterier ska kasseras.

Meristem, meristemkloner och moderplantor ska lätt kunna identifieras. De ska därför numreras och hållas väl åtskilda under hela odlingen. (*2015:39*).

39 § Den som producerar stamutsäde ska för varje uppdragning föra fortlöpande noteringar beträffande skärning av meristem, odling av meristemplantor och rörsticklingar, kylförvaring av rörsticklingar och odling av moderplantor. Uppgifter om tidpunkten för genomförande av respektive arbetsmoment, antalet meristem och plantor samt eventuell kassationsorsak och omfattning ska på begäran kunna redovisas till Jordbruksverket. (*SJVFS 2005:81*).

⁵ Kommissionens beslut 2004/842/EG av den 1 december 2004 om genomförandebestämmelser enligt vilka medlemsstaterna får tillåta utsläppande på marknaden av utsäde som hör till sorter för vilka det har lämnats in en ansökan om införande på den nationella sortlistan för arter av lantbruks- eller köksväxter (EUT L 361, 9.12.2004, s. 21, Celex 32004D0842).

40 § Rörsticklingar från varje meristemklon, som ska användas för produktion av stamutsäde, ska vara fria från *potato Y potyvirus* (PVY), *potato leafroll polerovirus* (PLRV), *potato A potyvirus* (PVA), *potato M carlavirus* (PVM), *potato S carlavirus* (PVS), *potato X potexvirus* (PVX), *tomato spotted wilt tospovirus* (TSWV), *tobacco rattle tobravirus* (TRV), *potato mop-top pomovirus* (PMTV), *potato spindle tuber pospiviroid* (PSTVd), *Pectobacterium atrosepticum* (syn. *Erwinia carotovora* subsp. *atroseptica*), *Pectobacterium carotovorum* subsp. *carotovorum* (syn. *Erwinia carotovora* subsp. *carotovora*), *Dickeya* spp. (syn. *Erwinia chrysanthemi*), *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum* och andra växtpatogena virus samt bakterier och svampar. Dessutom ska moderknölen vara fri från *Clavibacter michiganensis* ssp. *sepedonicus* och *Ralstonia solanacearum*.

Undersökningen ska ske i Jordbruksverkets regi då det gäller nationell produktion. (SJVFS 2014:23).

41 § Meristemplantor ska lagras och hanteras på sätt som hindrar återinfektion av skadegörare. De får användas för upprepade produktion av stamutsäde.

Meristemplantorna ska sticklingförokas klonvis. Rörsticklingar ska överföras till odlingssubstrat, som är fritt från sjukdomsalstrare, för produktion av moderplantor i växthus eller odlingsrum. Från moderplantorna får en knölgeneration, PBTC, produceras. Rörsticklingar får även planteras i fält för produktion av PB1. (SJVFS 2015:39).

Utsädespotatis från tredje land

42 § Import av utsädespotatis från länder utanför EU är förbjuden utom från Schweiz. Detta framgår av 9 § första stycket och bilaga 3 del A punkt 10 i Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

Import från Schweiz ska skriftligen anmälas till Jordbruksverket för utsädespotatis som överstiger 2 kg. Anmälan ska ha kommit in till Jordbruksverket senast en vecka efter införseln och den ska innehålla uppgifter om

1. importör,
 2. produktionsland och kontrollerande myndighet,
 3. avsändarland,
 4. sort,
 5. kvantitet,
 6. referensnummer, samt
 7. kategori och eventuell certifieringsklass.
- (SJVFS 2015:39).

Övriga bestämmelser

43 § *har upphävts genom (SJVFS 2015:39).*

43 a § *har upphävts genom (SJVFS 2015:39).*

43 b § Utsädespotatis får inte saluföras om den har behandlats med gröningshämmande medel. (SJVFS 2015:39).

44 § *har upphävts genom (SJVFS 2007:55).*

SJVFS 2016:32

45 § Vid brist på utsäde eller om särskilda skäl annars föreligger, kan Jordbruksverket medge undantag från de krav som angivits i dessa föreskrifter, såvida detta inte påverkar kvaliteten vid fortsatt uppförökning och det inte strider mot EU:s bestämmelser. (*SJVFS 2015:39*).

46 § Ytterligare bestämmelser om krav på märkning med växtpass, vid förflyttning inom EU av utsädespotatis som inte certifieras, samt krav på förvaring av växtpass finns i Statens Jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 1995:94) om skyddsåtgärder mot spridning av växtskadegörare.

Denna författning⁶ träder i kraft den 1 april 2017.

BIRGITTA EK

Anders Johansson
(Växtregelenheten)

⁶ SJVFS 2016:32.

Bilaga 1 har upphävts genom (SJVFS 2015:39).

Bilaga 2

Fältbesiktning och virustest

A. Fältbesiktning

Högsta tillåtna andel plantor med fel, angivet i procent, i respektive klass

Fel	Klass	PB 1 – PB 4	S	SE	E	A	B
Främmande sort eller avvikande typ		0,01	0,1	0,1	0,1	0,2	0,5
Stjälkbakterios		0	0,1	0,5	1,0	2,0	4,0
Mosaiksymptom eller bladrullsjuka inklusive krussjuka		0,1	0,2	0,5	0,8	2,0	6,0

B. Virustest

Högsta tillåtna andel knölar med virus, angivet i procent, i respektive klass

Klass	PB 1 PB 2	PB 3 PB 4	S	SE	E	A	B
PVY och PLRV ⁷	0,5 ⁸	0,5	1,0	2,0	4,0	8,0	10,0
PVX, PVA	0	--- Undersöks inte ---					

(SJVFS 2015:39).

⁷ Förekomst av PLRV (bladrullvirus) undersöks endast om misstanke om smitta föreligger.

⁸ Inklusive PVS och PVM.

Bilaga 3 har upphävts genom (SJVFS 2010:5).

Bilaga 4

Kvalitetskrav vid kontroll enligt 33 § inför certifiering (viktprocent, högst):

Kvalitetsfel	Klass		
	PB 1 – PB 4	S/SE/E	A/B
Annan röta än ljus ringröta eller mörk ringröta	0,2	0,5	0,5
varav blöta rötter		0,2	0,2
Djupa växtsprickor, starkt missformade och fysiologiska skador samt mekaniska skador	3,0	3,0	3,0
Vanlig skorv på mer än 1/3 av ytan	5,0	5,0	5,0
Lackskorv, mer än 1/10 av ytan	1,0	5,0	5,0
Pulverskorv och blåskorv, mer än 1/10 av ytan	1,0	3,0	3,0
Skrumpna knölar orsakade av överdriven uttorkning eller uttorkning orsakad av silverskorv	0,5	1,0	1,0
Total tolerans för ovanstående fel	6,0	6,0	8,0
Stora knölar (större än den övre gränsen)	3	3	3
Små knölar (mindre än den nedre gränsen)	3	3	3
Jord och andra främmande ämnen	1,0	1,0	2,0

(SJVFS 2015:39).

Bilaga 5 har upphävts genom (SJVFS 2015:39).

Bilaga 6

Märkningskrav

A. Text som ska finnas på ett växtpass för förpackningar överstigande 5 kg:

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige"
- 3) "Jordbruksverket"
- 3a) "Officiellt tilldelat löpnummer"
- 4) "Odlarens registreringsnummer:....."
- 5) "Certifieringsnummer:....."
- 6) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 7) "Nettovikt:.....kg"
- 8) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 9) "EG:s regler och normer"
- 10) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 11) "Sort:.....". **
- 12) "Kategori och klass:....."
- 13) "Storlek:....."
- 14) "Kemisk behandling:....."

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

B. Text som ska finnas på ett växtpass för förpackningar om 5 kg eller mindre:

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige" eller "SE"
- 3) "Jordbruksverket" eller "SJV"
- 3a) "Officiellt tilldelat löpnummer"
- 4) "Certifieringsnummer:....."
- 5) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 6) "Nettovikt:.....kg"
- 7) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 8) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 9) "Sort:.....". **
- 10) "Storlek:....."
- 11) "Kemisk behandling:....."

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

C. Text som ska finnas på ett växtpass för utsäde av en ännu icke godkänd sort:

- 1) "EG-växtpass"
- 2) "Sverige"
- 3) "Jordbruksverket"
- 3a) "Officiellt tilldelat löpnummer"
- 4) "Odlarens registreringsnummer:....."
- 5) "Certifieringsnummer:....."
- 6) "Utsädespotatis. *Solanum tuberosum*."
- 7) "Nettovikt:.....kg"
- 8) "ZP, godkänt till skyddad zon:....." *
- 9) "EG:s regler och normer"
- 10) "Månad och år eller datum för certifiering:....."
- 11) Sortens benämning **
- 12) Texten "Sorten har ännu inte uppförts på den officiella sortlistan".
- 13) Texten "Endast för försöksodling".
- 14) "Kemisk behandling:....."

* Om partiet är godkänt för förflyttning inom eller till en skyddad zon ska namnet på den skyddade zonen anges efter koden ZP.

** förädlarbeteckning, förslaget till officiell sortbenämning eller den godkända officiella sortbenämningen. För en genetiskt modifierad sort anges även texten "(genetiskt modifierad)".

D. Växtpassets utformning

Kategori:	Klass:	Färg:
Stamutsäde	PB	vitt med violett band
Basutsäde	S/SE/E	vitt
Certifikatutsäde	A/B	blått
Särskilda klassen	U	brun
Ännu icke godkänd sort		orange

Storlek:

Minsta storlek för förpackningar med en vikt av 25 kg eller större: 110 millimeter x 67 millimeter. (SJVFS 2016:32).

SJVFS 2016:32

Bilaga 7 har upphävts genom (SJVFS 2015:39).